

1. A fizetési kedvezményekkel kapcsolatos alapvető szabályok összefoglalása

A törvény méltányossági lehetőséget biztosít azon adózók részére, akik (amelyek) az adójogszabályokban meghatározott, bevallott vagy az adóhatóság által jogerős határozatban előírt fizetési kötelezettségeiket valamilyen méltányolható gazdasági vagy személyes okból az esedékesség időpontjáig nem vagy csak részben tudják teljesíteni. Ezen eljárások alapja a végrehajtható okiraton (bevallás, fizetési kötelezettséget megállapító jogerős adóhatósági határozat) alapuló **fizetési kötelezettség halasztására, részletekben történő megfizetésére, mérséklésére illetve elengedésére**, összefoglaló néven: fizetési kedvezményre irányuló kérelem.

Hangsúlyozandó, hogy a fizetéskönnyítés, mérséklés engedélyezhető, vagyis **nem a törvény erejénél fogva, hanem kizárólag méltányossági alapon**, a törvényi feltételek fennállása esetén **járó kedvezmény**.

Fizetési halasztás, részletfizetés engedélyezése

- Fizetési halasztás vagy részletfizetés a következő feltételek együttes megléte esetén engedélyezhető:
 - az adózónak fizetési nehézsége áll fenn, amely miatt a tartozások azonnali vagy egyösszegű megfizetésére nem képes;
 - a fizetési nehézség kialakulása a kérelmezőnek nem róható fel, vagy annak elkerülése érdekében úgy járt el, ahogy az adott helyzetben tőle elvárható, vagy a magánszemély kérelmező igazolja vagy valószínűsíti, hogy az adó azonnali vagy egyösszegű megfizetése családi, jövedelmi, vagyoni és szociális körülményeire is tekintettel aránytalanul súlyos megterhelést jelent;
 - a fizetési nehézség átmeneti jellegű, tehát az adótartozás későbbi időpontban való megfizetése valószínűsíthető.
- Nem engedélyezhető fizetési könnyítés a következőkre (levonásos vagy beszedéses adók):
 - a magánszemélyek jövedelemadójának előlegére és a levont jövedelemadóra;
 - a kifizető által a magánszemélytől levont járulékokra;
 - a magán-nyugdíjpénztári tagdíjra;
 - a magán-nyugdíjpénztári tagdíjtartozás után felszámított késedelmi vagy önellenőrzési pótléokra.
- A fizetési könnyítés megadásához az adóhatóság határozatában különböző feltételeket szabhat. Ilyen feltétel lehet különösen:
 - a fizetési könnyítés időtartama alatt esedékessé váló egyéb (folyó) adófizetési kötelezettség teljesítése;
 - az adótartozás egy részének meghatározott időpontig történő megfizetése;
 - megfelelő biztosíték (kezesség, zálog, jelzálog) adása.

A feltételek nem teljesítése esetén a fizetési könnyítés megszűnik, és a tartozás azonnal esedékessé válik. Ilyenkor a normál késedelmi pótlék lép érvénybe, vagyis a jegybanki alapkamat kétszerese.

- Tekintettel arra, hogy a fizetési könnyítések következményeként az adóbevétel csak később fog realizálódni, az adóhatóság pótlékot számít fel a késedelem idejére a kérelem benyújtásának napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékben. A pótlék kiszabása kivételes méltányolást érdemlő esetben az adózó erre irányuló kérelmére mellőzhető. A pótlék felszámításának mellőzésére csak indokolt esetben, körültekintő és alapos mérlegelést követően kerülhet sor.

Adótartozás mérséklése elengedése

- Adómérséklés vagy elengedés a következő feltételek együttes megléte esetén engedélyezhető:
 - Magánszemélyek esetén:
 - az adózónak ténylegesen fennálló adótartozása van;
 - a megfizetés az adózó és a vele együtt élő közeli hozzátartozók megélhetését súlyosan veszélyezteti.
 - Jogi személyek és egyéb szervezetek esetén:
 - az adótartozás mérséklésére, elengedésére nincs lehetőség.

Bírság ill. pótléktartozás mérséklése vagy elengedése a következő feltételek együttes megléte esetén engedélyezhető:

Magánszemélyek esetén:

- az adózónak ténylegesen fennálló bírság, vagy pótléktartozása van;
- a megfizetés az adózó és a vele együtt élő közeli hozzátartozók megélhetését súlyosan veszélyezteti vagy a vállalkozási tevékenységet folytató magánszemély a gazdálkodási tevékenységet ellehetetlenítené.

Jogi személyek és egyéb szervezetek esetén:

- az adózónak ténylegesen fennálló bírság, vagy pótléktartozása van;
- a megfizetés a gazdálkodási tevékenységet ellehetetlenítené.

- Nem engedélyezhető mérséklés/elengedés a következő tartozásokra (levonásos vagy beszedéses adók):
- a magánszemélyt terhelő járulékokra (egészségbiztosítási és nyugdíjbiztosítási alapokat megillető járulékok, magán-nyugdíjpénztári tagdíj, munkavállalói járulékok, a társas vállalkozótól ténylegesen levont vállalkozói járulékok, valamint a munkavállalói járulékok, továbbá az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás);
 - a magán-nyugdíjpénztári tagdíjtartozás után felszámított késedelmi vagy önellenőrzési pótlékra.
 - A megélhetés súlyos veszélyeztetettségét az adózó és a vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozók vagyoni, jövedelmi és szociális helyzetének együttes figyelembe vételével vizsgálja az adóhatóság. A mérlegeléskor többek között figyelembe veszi
 - a mindennapi megélhetés (élelmezés) költségeit;
 - a rezsiköltségeket;
 - a lakást terhelő hitel havi törlesztő részletét;
 - a közös háztartáson kívül élő hozzátartozó igazolt támogatását;
 - a tartósan beteg, fogyatékos családtag ellátásával kapcsolatos többletköltségeket.A megélhetés súlyos veszélyére lehet következtetni akkor, ha az adózó és a vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozók egy főre eső nettó jövedelme a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj összegét nem haladja meg, és ezt a jövedelmi helyzetet a vagyoni és szociális körülmények is tükrözik. Természetesen ez nem azt jelenti, hogy méltányosság csak ilyen alacsony jövedelem esetén gyakorolható. Magasabb összegű jövedelem is megalapozhatja a méltányosság gyakorlását, amennyiben a jövedelmi és az egyéb vagyoni viszonyokat összevetve a tartozás nagyságrendjével, annak teljes összegű megfizetése a megélhetést súlyosan veszélyeztetné.
 - A gazdálkodás ellehetetlenülése komplex vizsgálatot igényel, mivel ennek törvény szerinti következménye a tevékenység megszüntetése (gazdálkodó szervezeteknél a felszámolás). Csak ott indokolt tehát alkalmazni, ahol a tartozás mérséklésével a racionális gazdálkodás még helyreállítható vagy elősegíthető. Következésképpen, ha a gazdálkodási tevékenység már ellehetetlenült, nincs helye a méltányosság gyakorlásának. A gazdasági ellehetetlenülés vizsgálatánál különösen az alábbiak kerülnek mérlegelésre:
 - az eredeti kötelezettség keletkezésének időpontja (régóta fennálló tartozás esetén az adózó mutatott-e fizetési szándékot);
 - a tartozások fennállása alatt volt-e adózónak korábban mérséklési kérelme, kapott-e egyéb fizetési könnyítést, azt teljesítette-e;
 - az adózó gazdasági tevékenységének eredményessége az elmúlt két év alapján;
 - részes-e az adózó más vállalkozásokban, illetve az adótartozás keletkezése óta átadott-e ingyenesen más vállalkozás részére vagyont (ideértve az adótartozás mértékéhez képest jelentősnek tekinthető alapítványi befizetéseket, közérdekű kötelezettségvállalásokat);
 - folyik-e az adózó ellen csőd-, felszámolási eljárás, vagy végelszámolás alatt áll-e;
 - adózó kötelezettségeinek és követeléseinek összevetése alapján van-e lehetőség mérséklés esetén a gazdálkodás helyreállítására;
 - a társaság kapott-e, vagy fizetett-e ki nagyobb összegű osztalékot.
 - Jogi személy és egyéb szervezet, vagy gazdálkodó tevékenységet folytató magánszemély pótlék- és bírságtartozása mérséklését (elengedését) az adóhatóság az adótartozás egy részének vagy egészének megfizetéséhez kötheti.

A kérelem előterjesztésére jogosultak

- az adózó;
- az adó megfizetésére kötelezett személy;

- képviselő (Azon adózók akik nem személyesen járnak el, illetve személyesen el sem járhatnak – pl. a kiskorúak –, képviselő útján képviseltethetik magukat.)
 - Magánszemélyt az adóhatóság előtt - ha nem kíván személyesen eljárni - törvényes képviselője, képviseleti jogosultságát igazoló ügyvéd, ügyvédi iroda, európai közösségi jogász, adószakértő, okleveles adószakértő, adótanácsadó, könyvelő, számviteli, könyvviteli szolgáltatásra vagy adótanácsadásra jogosult gazdasági társaság alkalmazottja, tagja, közokiratban vagy teljes bizonyító erejű magánokiratban foglalt eseti meghatalmazás, megbízás alapján más nagykorú személy képviselheti.
 - Jogi személyt és jogi személyiséggel nem rendelkező egyéb szervezetet az adóhatóság előtt a rá vonatkozó szabályok szerint képviseleti joggal rendelkező személy, a képviseleti jogosultságát igazoló nagykorú alkalmazott, jogtanácsos, továbbá ügyvéd, ügyvédi iroda, európai közösségi jogász, adószakértő, okleveles adószakértő, adótanácsadó, könyvelő, számviteli, könyvviteli szolgáltatásra vagy adótanácsadásra jogosult gazdasági társaság, illetőleg egyéb szervezet alkalmazottja, tagja képviselheti.

A kérelem tartalma

- Célszerű a kérelmet az elbíráláshoz szükséges adatok bemutatására szolgáló nyomtatvány segítségével előterjeszteni az eljárás gyorsítása és a hiánypótlás, elutasítás elkerülése érdekében. A nyomtatványok megtalálhatók az Önkormányzat internetes honlapján www.kokeny.hu és www.pogany.hu a „Letölthető nyomtatványok és Letöltések” menüpontban, illetve kérhetők a körjegyzőségen.
- A kérelemnek értelemszerűen tartalmazni kell:
 - a kérelmező azonosító adatait;
 - a kérelemmel érintett összeget adónemenként;
 - a kérelem tárgyát, azaz, hogy pontosan mire irányul a kérelem (a megfizetés várható időpontját, a kért részletek számát);
 - egyéb információkat (a fizetési nehézség kialakulásának oka stb.);
 - a kérelmező, valamint a közeli hozzátartozó aláírását;
 - az adózó által a saját és családja szociális helyzetére, illetve a szervezetek gazdálkodásra irányadó adatok közzétevése.
- A kérelemhez csatolni szükséges a méltányosság alapiául szolgáló körülményeket igazoló okiratokat is. A teljesség igénye nélkül ezen okiratok az alábbiak:

Magánszemélyek esetén:

 - a közös háztartásban élők bevételeinek igazolása (munkabér, GYES, Gyed, nyugdíj, szociális támogatás stb.);
 - a lakás fenntartással kapcsolatos kiadások bizonyítékai (víz, villany, gáz, albérleti díj stb.);
 - a közös háztartást terhelő egyéb kiadások bizonyítékai (hitel, lízing, tartási kötelezettség, gyógyszer stb.);
 - nyilatkozni kell az adózó és vele közös háztartásban élők 50.000.-Ft egyedi értéket meghaladó ingó és ingatlan vagyonáról, jármű tulajdonáról a fenntartás okáról és a fenntartás költségeiről.

Egyéni vállalkozók és gazdálkodó szervezetek esetén:

 - a vállalkozás likviditási problémájának kialakulási okait alátámasztó okiratok;
 - a kérelem évét megelőző és a kérelem évében aktuális a gazdálkodási adatok, (pl.: értékesítési árbevétel, anyag, árubeszerzés, vállalkozói kivét, egyéb termelési és kezelési költség, jövedelem, veszteség tárgyi eszközök stb.);
 - az átütemezni kért tartozások megtérülését, a várható bevételeket igazoló okiratok, így például vállalkozási szerződés, megrendelés, üzleti terv stb.;
 - a kérelem évét megelőző mérleg és a kérelem évében aktuális mérleget.

Eljárási illeték

- A fizetési kedvezményre vonatkozó elsőfokú adóigazgatási eljárás illetéke 3000,- Ft, amelyet magánszemélynek készpénz-átutalási megbízással (csekk), bankszámlanyitásra kötelezett adózónak banki átutalással. Az illetéket az Önkormányzat Államigazgatási Eljárási illetékek beszedési számlára kell befizetni.
- Bizonyos esetekben (rászorultság esetében) van lehetőség arra, hogy a kérelem benyújtásakor az adózó illetékmentességet (költségmentesség) kérjen. Ezt külön kérelem formájában teheti meg, a

méltányossági kérelemhez mellékelve, természetesen az előírt többi melléklettel együtt (jövedelemigazolás, számlák stb.). A hatóság annak a természetes személy ügyfélnek, aki kereseti, jövedelmi és vagyoni viszonyai miatt az eljárási költséget (illetéket) vagy egy részét nem képes viselni, jogai érvényesítésének megkönnyítésére költségmentességet engedélyezhet.

- Egy beadványban több adózó által előterjesztett kérelem esetén az illetéket valamennyi kérelmezőnek külön-külön kell megfizetnie. Az illetékkötelezettség akkor is fennáll, ha az adózó a kérelmet nem a hatáskörrel rendelkező hatósághoz nyújtja be, ha az a kérelmet elutasítja, valamint ha a kérelmező az első fokú határozat meghozatala előtt a kérelmet visszavonja. Ha ugyanabban az ügyben új eljárás indul az illetéket ismételtelen meg kell fizetni.
- Ha az eljárási illetéket nem vagy nem a teljes összegben fizetik meg, az adóhatóság a hiányzó illeték és mulasztási bírság összegét határozattal közli. Ha az eljárás kezdeményezésekor fennálló eljárási illetékfizetési kötelezettségét a kötelezett felhívás ellenére egyáltalán nem, vagy nem teljes mértékben, vagy nem a megszabott határidőben teljesítette, a meg nem fizetett illeték 100%-áig terjedő, de legfeljebb 100.000,- Ft mulasztási bírság szabható ki.

A kérelem elbírálására illetékes szerv

- A kérelmet az állandó lakóhely szerinti Önkormányzaton vagy a Körjegyzőségen kell előterjeszteni.
- Másodfokon a Baranya Megyei Kormány Hivatal jár el.

A kérelem benyújtásának módja

- Levélben a Körjegyzőség 7666. Pogány, Széchenyi u. 12. címre küldhető meg a kérelem.
- Személyesen az Önkormányzaton nyújtható be ügyfélfogadási időben.

Elsősorban alkalmazandó jogszabályok, iránymutatások

- Art. 133-134. §;
- Tbj. 56. § (2) bek.;
- Itv.;

2. A kérelmezőknél leggyakrabban előforduló hibák és hiányosságok

- A kérelem olyan adóra, járulékra irányul, amelyre a fenti jogszabályi rendelkezések miatt eleve nem engedélyezhető kedvezmény.
- A kérelem ténylegesen már fenn nem álló (tartozás átvezetéssel, visszatartással vagy befizetéssel rendezett fizetési kötelezettség) tartozásra vonatkozik.
- Illetékfizetési kötelezettség elmulasztása.
- A kérelem aláírásának, ill. a közeli hozzátartozóval történő aláírásának elmulasztása.
- Több esetben előfordul, hogy az adózó csupán pár napot késik a befizetéssel és erre tekintettel nyújt be halasztás iránti kérelmet, aminek teljesítése fizetési kedvezménynek minősül, így illetékfizetési kötelezettséggel jár. Ilyen esetekben elegendő lenne csupán egy levélben jelezni a késés tényét, és a befizetés várható időpontját, majd ebben az időpontban befizetni az összeget. Az adóhatóság az esedékesség utáni időszakra automatikusan felszámítja a késedelmi pótlékot, amit majd később kell megfizetni.
- Fizetési halasztás, részletfizetés engedélyezése iránti kérelem benyújtása olyan esetekben, amikor az adó későbbi megfizetése nem valószínűsíthető, azaz az adózónak sem jövedelme, sem vagyontárgya nincs, tehát az adó megfizetésére képtelen.
- A kérelem elbírálásához szükséges adatok közlésének elmulasztása. Ezért javasolt a nyomtatvány használata!
- A méltányosság alapjául szolgáló körülményeket alátámasztó iratok csatolásának elmulasztása. Javasolt a fentiekben, valamint a nyomtatványban megjelölt dokumentumokat a benyújtáskor csatolni!
- Hiánypótlási felhívás keretében megküldött ADATLAP visszaküldésének elmulasztása.